

DE TANK

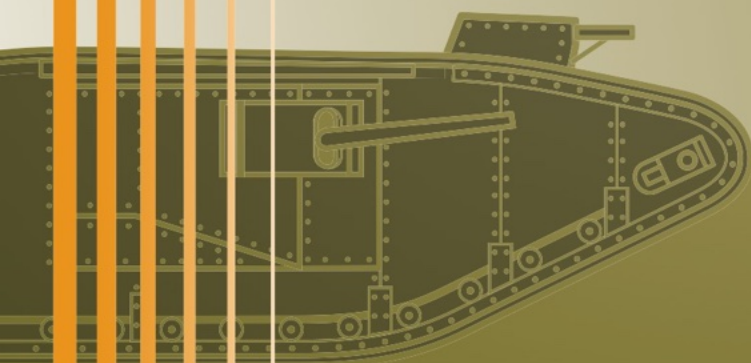
Oktober 2011

nr. 212

Een Fries in Frankrijk
NM-116 - Snežka
Een Tsjechische Cromwell
The War & Peace Show 2011

IN DEZE
UITGAVE

DE TANK is een tweemaandelijks uitgave van de vereniging TWENOT. Zij wordt aan alle leden gratis toegezonden. In de rubriek VRAAG & AANBOD kunnen leden niet-commerciële advertenties plaatsen.

Kopij voor DE TANK moet uiterlijk de vijftiende van iedere oneven maand bij de redactie zijn. Graag kopij aanleveren op CD, DVD of per e-mail. Tekstopmaak in Word en digitale foto's tenminste 300 dpi.

REGIOCOORDINATOREN

Noord-West

Jan van Veen, [redacted]

Noord-Oost

Wim Oldekamp, [redacted]

Midden

Peter Vierhout, [redacted]

Zuid-West

Johan Bijl, [redacted]

Zuid-Oost

Robert Crombeecke, [redacted] (na 19u)

INTERNET

www.twenot.nl

E-MAIL

twenot@twenot.nl

ISSN

1382-8991

ERELEDEN

Rob Evers
Jan van Veen
Bert van der Velden

BESTUUR

Voorzitter

Marc Tempels, [redacted]

Vice-voorzitter

Marcel von Hobe, [redacted]

Secretaris

Jan Willem Stokkers, [redacted]

Penningmeester

Kees Blijleven, [redacted]

Lid

Johan Bijl, [redacted]
Rob Linssen, [redacted]

SECRETARIAAT

Jan Willem Stokkers

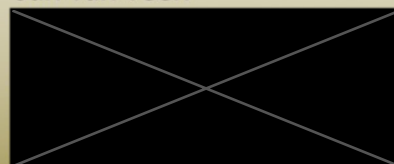

REDACTIE

Kees Blijleven

Jan van Veen

FOTO'S OMSLAG

grote foto: Een realistische scene tijdens Wings & Wheels, Ursel, 2011

kleine foto links: NM-130 Bergingstank. Een Noorse ontwikkeling op basis van de M24 Chaffee.

kleine foto rechts: Het Tsjechische verkennings- en observatievoertuig Sněžka.

OPMAAK & ONTWERP

Marcel von Hobe

www.time-code.nl

CONTRIBUTIE

Per kalenderjaar: t/m 18 jr € 11,50; >18 jr € 14,-; buitenland € 27,50

Betaling per bank: 3026112 t.n.v. TWENOT, Heiloo (IBAN: NL71 INGB 0003026112 BIC: INGBNL2A)

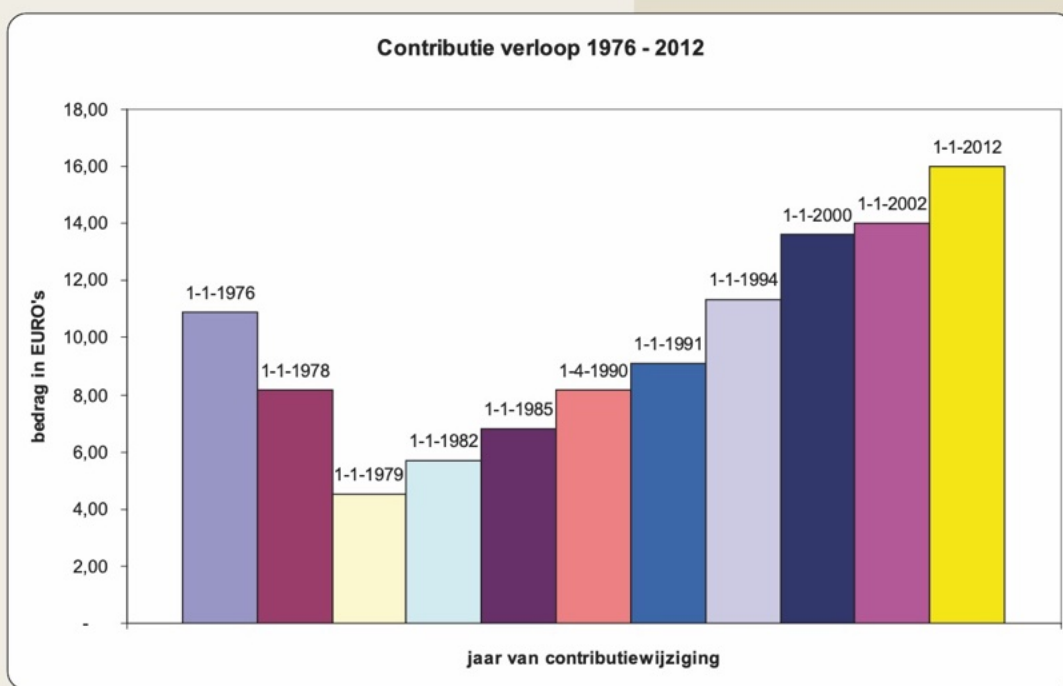
HET GEHEEL OF GEDEELTELIJK OVERNEMEN VAN ARTIKELN EN/OF AFBEELDINGEN IS TOEGESTAAN NA (SCHRIFTELIJKE) TOESTEMMING VAN DE REDACTIE.

DE REDACTIE IS NIET AANSPRAKELIJK VOOR EVENTUELE ONJUISTHEDEN OF OMISSIES IN DE TANK EN IS NIET VERANTWOORDELIJK VOOR DE INHOUD VAN DE AAN HAAR GELEVERDE KOPIJ. ZIJ BEHOUDT ZICH HET RECHT VOOR INGEZONDEN STUKKEN ZONDER OPGAVE VAN REDENEN TE WEIGEREN, IN TE KORTEN OF INHOUDELIJK TE WIJZIGEN.

Contributieverhoging! Ook financiële crisis bij de TWENOT?

Natuurlijk niet! Om maar gelijk met de deur in huis te vallen, we zijn tenslotte geen Griekse vereniging. Echter, de jaarlijks toenemende kosten dwingen het TWENOT bestuur helaas tot een niet populaire maatregel: een contributieverhoging. Deze wordt overigens niet groot: twee hele euro's voor leden van 18 jaar en ouder in het binnenland en anderhalve euro voor leden in het buitenland. Voor jeugdleden (tot 18 jaar) wordt de verhoging één euro (je kunt er tegenwoordig amper nog een potje verf van kopen of drie keer van sms'en). De contributie komt hiermee op 16 euro voor leden, 12,50 euro voor jeugdleden en 29 euro voor leden in het buitenland. De verhoging zal, na toestemming door de Algemene Ledenvergadering op 12 november in Emmeloord, ingaan op 1 januari 2012. De financiële onderbouwing door onze penningmeester, vind je elders in ons blad.

Deze, minimale, verhoging heeft mij aanleiding gegeven om eens in het verleden te kijken hoe "hoog" de contributie in de loop der jaren is geweest.

In 1976 zijn we begonnen met 12 ouderwetse guldens (voor de jeugd; dit was vóór de euro) per half jaar oftewel 24 gulden per jaar. DE TANK bestond toen uit een 12-tal gestencilde pagina's die op A5 formaat bij elkaar waren geniet. Na een daling tot 1982 (méér leden, méér inkomsten) stijgt de contributie in de loop der jaren licht. Dit heeft voornamelijk te maken met de kwaliteitsverbetering van ons verenigingsblad, wat meer kosten met zich meebracht. In 1994 zitten we pas weer op dezelfde hoogte van de contributie als in 1976!

In 2012 komen we dan op een contributie van 16 euro, waarmee die dan in 35 jaar tijd slechts 5,10 euro is gestegen. Voorwaar een prestatie, zeker gezien de kwaliteit van DE TANK, die in de loop der jaren alleen maar beter is geworden tot en met een Full Color versie van 28 pagina's heden ten dage.

Persoonlijk denk ik dan ook dat de toestemming met de verhoging per 1-1-2012 op de ALV te Emmeloord op 12 november a.s., slechts een formaliteit is. Graag zie ik jullie daar in grote getale verschijnen om hiermee in te stemmen en natuurlijk om over de hobby te kletsen, te ruilhandelen, in te kopen, aan de wedstrijd deel te nemen en natuurlijk prijzen te winnen.

Uw voorzitter, Marc Tempels

AGENDA

2 oktober	Scale Model Factory
8 oktober	Bouwmiddag Zuidholland Zuid
8 + 9 oktober	DUZI 2011, Wesel (D)
22 oktober	IPMS Euro Scale Modelling, Nieuwegein, Business Center
22 oktober	IMM Treffen bei Modellbau König, Delmenhorst (D)
29 oktober	Regiobijeenkomst Noordoost, Ureterp
29 oktober	Bouwmiddag Zuidholland Zuid
12 november	3° TWENOT bijeenkomst, Emmeloord
25 november	Regioavond Noordwest, Alkmaar
26 november	Bouwmiddag Zuidholland Zuid
10 december	Regiobijeenkomst Noordoost, Ureterp
17 decemeber	Bouwmiddag Zuidholland Zuid
2012	
7 januari	Bouwmiddag Zuidholland Zuid
28 januari	Bouwmiddag Zuidholland Zuid
25 + 26 februari	Modelbouwshow Zeelandhallen, Goes
19 maart	SMF Demo Day IV, Eindhoven
18 t/m 22 april	Intermodellbau, Dortmund (D)

De derde en laatste TWENOT bijeenkomst van dit jaar vindt plaats op **zaterdag 12 november a.s.** op een nieuwe locatie: het **ROC Friese Poort, Espelerlaan 74, 8302 DC Emmeloord**. Er komen verschillende bekende en minder bekende handelaren, er is ruimte om eventueel ook iets van de eigen voorraad bouwdozen te koop aan te bieden en er is catering aanwezig zodat we een bakje koffie, biertje of iets te eten kunnen krijgen.

Het programma (op hoofdlijnen):

10.00 uur: opening

12.30 uur: sluiting inschrijving modellen

15.30 uur: prijsuitreiking modelbouwwedstrijd + bestuursmededelingen

16.30 uur: einde bijeenkomst.

NB: deze tijden zijn flexibel en kunnen naar behoefte worden aangepast.

We hopen op een royale opkomst en goed bezette model-lentafels.

Tot ziens in de Noordoostpolder!

Routebeschrijving:

Komende vanuit Joure: Joure richting Emmeloord over de A6; afrit 15 (Emmeloord); einde afrit rechts; rotonde 2° afslag

AIRBRUSH

SERVICES ALMERE

Wij leveren alle airbrushmaterialen voor o.a.: Grafische toepassingen, modelbouw, nail-art, airbrush-tattoo's, face-make up, body-art en vele andere creatieve mogelijkheden. Zowel voor de beginnende- en gevorderde amateur als voor de veeleisende professional.

Alle airbrushmaterialen zijn op voorraad in onze winkel. U kunt ook eenvoudig via onze online-shop bestellen. Tevens vindt u ons op diverse grote modelbouwbeurzen in Nederland en België. Kijk op www.airbrush-services-almere.nl voor onze shop en de beursagenda.

Airbrush Services Almere

Operetteweg 26

1323 VA Almere

telefoon/fax 036-5331531

info@airbrush-services-almere.nl

www.airbrush-services-almere.nl

Dé airbrush specialist in Nederland.

rechts; 1 weg links (Espelerlaan); na paar 100 meter linksaf (Friese Poort / Flevoboy's). Dan is er een parkeerplaats links en als je doorrijdt is er rechts ook nog een parkeerplaats.

Komende vanuit Lelystad: Lelystad richting Emmeloord over de A6; A6 blijven volgen richting Lemmer/Joure; Afrit 15 (Emmeloord); einde afrit links; rotonde 2° afslag rechts; 1 weg links (Espelerlaan); na paar 100 meter linksaf (Friese Poort / Flevoboy's). Dan is er een parkeerplaats links en als je doorrijdt is er rechts ook nog een parkeerplaats.

Komende vanuit Apeldoorn: Apeldoorn richting Zwolle over de A50; A50 blijven volgen richting Emmeloord (wordt N50); N50 blijven volgen tot deze overgaat in de A6; A6 Afrit 15 (Emmeloord); einde afrit links; rotonde 2° afslag rechts; 1 weg links (Espelerlaan); na paar 100 meter linksaf (Friese Poort / Flevoboy's). Dan is er een parkeerplaats links en als je doorrijdt is er rechts ook nog een parkeerplaats.

Openbaar vervoer: met de bus naar Emmeloord, daar vanaf het busstation aan de Korte Dreef de Espelerlaan afwandelen tot je bij het gebouw van het ROC Friese Poort bent (ca. 10 minuten).

Regio Zuidwest

De zomervakantie is weer voorbij en inmiddels hebben we al weer twee bouwmiddagen van Bouwgroep ZHZ. achter de rug. 't Is duidelijk dat na een verregende zomer iedereen blij is dat het nieuwe modelbouwseizoen wederom is begonnen. Vol frisse moed zijn nieuwe projecten gestart en worden plannen en afspraken gemaakt voor het bezoeken van of deelnemen aan diverse beurzen en evenementen.

Positief om te melden is dat een plakker die eerder was afgehaakt weer de weg naar de bouwmiddagen heeft gevonden en dat wij wederom een herintreder in de modelbouwhobby mochten verwelkomen. Veelal zijn de meeste van ons herintreders, nadat wij ooit in een ver verleden onze kitjes gebouwd hebben van merken zoals, Airfix, Matchbox, Esci, enz., maar er door andere interesses mee gestopt waren. Op enig moment zijn we toch weer in aanraking gekomen met de modelbouw en zeg nou zelf, wat een explosieve ontwikkeling heeft de modelbouw doorgemaakt! Men kan het niet bedenken of het is er, van photo-etch tot resin update sets en van metalen tracks tot hele conversies. Laat staan wat je al niet in kant en klaar potjes kan krijgen, zoals regenstrepen, smeeren olievlekken, pigmenten en dan hebben we het nog niet eens de flesjes met filters, washes en tubes olieverf, alles om je model zo'n verweerd en authentiek mogelijke look te geven. De technieken die je hiervoor moet gebruiken hebben termen als *modulation*, *mapping* en *fading*.....pfffff.....'t moet niet gekker worden.

Het lijkt er op dat met name de afgelopen jaren een overdaad aan (instant) producten op de markt is gekomen. De vraag kan gesteld worden: "Is dit een goede zaak"? Als je simpel naar de resultaten kijkt dan kan je deze vraag zonder meer met een **JA** beantwoorden. Sla immers de modelbouwbladen er maar op na en kijk goed wat er op de wedstrijdtafels staat te pronken!

Tegelijkertijd, hoe ga je dit alles uitleggen aan de nieuwkomers en herintreders, die vaak nog niet beschikken over de vaardigheden en benodigde materialen en gereedschappen om hun model te bouwen en af te werken. Verven wordt bijvoorbeeld nog gedaan met de kwast in plaats van met een airbrush. Men heeft nog geen weet van hoe alle (verf)technieken toegepast moeten worden. Hoe zorg je er voor dat de nieuwkomers en herintreders geen afhakers worden, doordat zij overspoeld worden door alles wat thans als de *normale* standaard wordt gezien?

Mijn mening is dat het een schone taak, zoniet de taak, van de bouwgroep is om deze nieuwe modelbouwers de basis bij te brengen vanaf het begin. Wat dat betreft is het net terug naar de basisschool, middelbare school en vervolgens voor de ambitieuze *leerling* de universiteit. Dit geldt overigens niet alleen voor de nieuwkomers of herintreders, maar ook voor degene die worstelen met het afwerken van hun model.

Ik kan me nog een topic op het TWENOT forum herinneren van enkele jaren geleden met de titel: "Modulation, Evangelie of Ketterij"? Dat was een goede vraag, waar even zoveel meningen over werden gedeeld met als conclusie dat men zich toch wel min of meer laat leiden door de huidige ontwikkelingen. Het gevaar bestaat dat men vroeg of laat toch afhaakt, omdat men zich toch teveel richt op deze standaard en zo het plezier in de hobby verliest.

Aansluitend hierop wil ik afsluiten met de volgende stelling: "Is de huidige ontwikkeling goed of het begin van het eind van onze hobby"? Dit is ook direct het huiswerk voor de komende tijd....., en bedenk voor uzelf: "Hoeveel modellen hebben de finish gehaald ten opzichte van vroeger"?

Met vriendelijke groet,

Johan Bijl

Regio Zuidoost, Scale Model Factory

De SMF toerbus

Omdat het ons wat te lang duurde tot september is SMF er deze zomer toch maar weer op uit getrokken. Op 25 juni togen we met een kleine delegatie naar Düsseldorf, waar onze vrienden van AGMF hun 2^e Miniatur Challenge (!) hielden. Deze kleine beurs is vooral een figurenaangelegenheid en er viel voor de liefhebbers dan ook genoeg te genieten. In het beginners- en advanced segment vielen onze leden in de prijzen dat gezien het algemene niveau zeker een verdienste mag heten. Wat ons ook opviel was de enorme gastvrijheid die ons en andere aanwezige clubs ten deel viel. Dat lijkt misschien vanzelfsprekend, maar we hebben het helaas ook wel eens anders meegemaakt.

Op 7 augustus zijn we met een stand aanwezig geweest op de beurs van SMAZ, in Zelzate (B). Voor ons was dit de eerste keer dat we deze beurs bezochten en we hebben ons die dag prima vermaakt. Niet de grootste beurs in België, maar wel een gezellige.

De eerste grote beurs na de zomer was op 11 september, Scale World van KMK. Waarschijnlijk de grootste beurs bij onze zuiderburen en zeker een van de beste. In elk geval staat de beurs garant voor grote namen en we hebben ons dan ook kostelijk vermaakt die dag.

Ik schrijf dit stukje aan de vooravond van twee belangrijke dingen voor ons groepje. Op de eerste plaats is het op dit moment nog maar drie nachties slapen voor we weer naar Folkestone vertrekken voor ons bezoek aan Euromilitaire. Ons jaarlijkse gezelligheidsmoment. Eerlijk is eerlijk: verwacht er geen spetterende handel, die tijd is grotendeels voorbij, maar de wedstrijd en de gezelligheid en de mogelijkheid om met mede-modelbouwers uit de hele wereld van gedachten te wisselen is natuurlijk ongeëvenaard. En het blijft een prachtige hal, natuurlijk.

Scale Model Challenge 2011

En ja, als je dit leest is onze 5^e SMC alweer achter de rug. Op dit moment kunnen we alleen maar hopen dat de noeste arbeid in de voorbereiding zijn vruchten heeft afgeworpen. In 2012 zitten we met SMC weer halverwege oktober, namelijk op zondag 14.10.2012

Alles over ons en over de recentste SMC vind je natuurlijk op onze website.

Bouw ze!

Robert Crombeecke

www.scalemodelfactory.nl

Regio Noordoost

In september zijn de modelbouwactiviteiten weer opgestart. Jammer dat de bouwavonden in Joure in september en oktober niet door kunnen gaan, maar er zijn voldoende alternatieven, zoals Ureterp, Groningen en Assen.

Op 10 september was het weer gezellig druk in Ureterp. De tanks werden deze keer niet 'overvleugeld' waarvoor dank aan de meebrengers. Bij het voorlezen van de agenda bleek dat we de komende tijd bijna elk weekend wel een evenement hebben.

Op 24 en 25 september was de tweede Military EvenTT in Assen. Op het moment dat ik dit schrijf nog toekomst, op het moment dat u dit leest alweer historie. Ik ben blij met de grote aanmelding van vrijwilligers voor 1 of 2 dagen plakken. Allemaal bedankt. Het wordt / was vast gezellig. U leest het in DE TANK van december.

Eind oktober (27 t/m 30) is in Leeuwarden weer de beurs Hobby, bij deze alvast een uitnodiging aan plakkers voor de middag en/of de avonden.

Raadpleeg voor meer evenementen de agenda in DE TANK of op de website, in elk geval zien we elkaar in Emmeloord op 12 november!

Oant sjen,

Wim Oldekamp

Regio Noordwest

Hè, wat is dit? Lezen wij dit goed? Onze REGIOCOÖRDINATOR is er weer. En hij vond het maar weer eens tijd worden voor een gezellige hobbyavond. Marcel Zwarts vond dat gelukkig ook en stelde zijn huis ter beschikking. Wanner? **Vrijdagavond 25 november, vanaf 20.00 uur.** Bel wel even op vanwege het natje en het droogje. En het is een rookvrije avond!

Adres: **Alkmaar.** Parkeren doe je beste op de Oude Gracht en als je dan even belt dan komt Marcel je een plaats geven. Rond is het namelijk privéterrein.

Mijn telefoon nummer is Tot horens en tot ziens.

Jan van Veen

VRAAG & AANBOD

Ca 250 luchtvaartboeken in de aanbieding: prijzen van €1,- tot € 10,- Info en lijst op aanvraag bij Egbert van IJken in Kollum via de mail: of telefonisch:

Dax Magic Webshop

Dax Magic levert alles van Vallejo en MIG tegen scherpe prijzen:

- Vallejo Model Color
- Vallejo Model Air
- Vallejo Game Color
- Vallejo Panzer Aces
- Vallejo Train Colors
- MIG pigmenten
- MIG washes & filters
- MIG 502 Abteiling olieverf
- MIG DVD's
- en nog diverse andere producten van Vallejo en MIG

Ook zijn wij regelmatig aanwezig op diverse beuren in Nederland, België en Duitsland

Dax Magic
H.I. Ambacht
Nederland

webshop: www.vallejo.nl
E-mail : sales@vallejo.nl

VALLEJO.NL

MIGPRODUCTIONS.NL

Hallo allen,

In het pittoreske Emmeloord zit sinds kort de speelgoed winkel "Toys & Zo". Ik heb contact opgenomen met de eigenaresse, eigenlijk om wat modellen van mij in hun vitrinekast te zetten. Bleek ze tot mijn stomme verbazing onze club niet te kennen. Shocking! Dus de TWENOT geïntroduceerd en verteld wat we zoals in elkaar knutselen. Vond ze erg leuk en interessant. Vraagt ze of ik de IPMS ken, die kregen op vertoon van hun clubpas een korting van 15% op het gehele modelbouw assortiment. Ik heb dit even met haar doorgenomen en de afspraak gemaakt dat wij vanaf nu op vertoon van onze TWENOT pas ook 15% korting op het gehele modelbouwassortiment krijgen. Deze korting geldt voor twee winkels: **Toys & Zo, spel en kado, Lange Nering 118, 8302EG Emmeloord** en **Toys & Zo Zuidhorn, Molenstraat 29A, 9801CT Zuidhorn**. De zaak heeft een website, maar daar staat geen modelbouw op. Zeker de zaak in Emmeloord heeft een redelijk assortiment aan dozen, maar verwacht geen Verlinden, e.d. Ook staat daar Humbrol en Revell verf en ze hebben een ruim assortiment Evergreen.

Groet,

Eric de Graaf

CONTRIBUTIE 2012

In DE TANK 210 heb ik bij het financiële verslag over 2010 aangekondigd dat het moment is gekomen dat we de contributie moeten verhogen. DE TANK in full color is nu eenmaal duurder dan DE TANK in zwart / wit en daarnaast zijn de kosten van onze bijeenkomsten, website, etc. in de afgelopen jaren structureel gestegen. We moeten onze inkomsten verhogen om dit alles te kunnen blijven betalen en dus zal het bestuur in de ledenvergadering van 12 november a.s. aan u voorstellen de contributie voor 2012 vast te stellen op **€ 12,50** voor jeugdleden t/m 18 jaar; **€ 16** voor leden en **€ 29** voor leden in het buitenland. Afgezet tegen de huidige prijzen van het plastic en het PE is het o.i. geen schokkende verhoging en bovendien, met uitzondering voor de leden in het buitenland, de eerste sinds eind 2001, toen de huidige bedragen werden vastgesteld.

Met deze verhoging ziet de begroting voor 2012 er als volgt uit:

Baten	
Contributie	€ 12.800
Advertenties	- 500
Rente	- 250
Verkopen	PM
Totaal	€ 13.550
Lasten	
DE TANK	
drukken	€ 8.300
porto	- 2.250
overige	- 450
	€ 11.000
Zaalhuur	- 750
Ledenadministratie	- 175
Prijzen	- 200
Website	- 400
Regio's	- 200
Inventaris	- 300
Diversen	- 150
Totaal	€ 13.175

Groet,

Kees Blijleven
penningmeester

Ik kreeg de vraag een artikel te schrijven over mijn bevindingen tijdens deze show. Nou zat ik er een beetje mee welke insteek ik moest kiezen, de hele show beschrijven zou immers meerdere nummers van DE TANK kunnen vullen. Dus ik heb besloten om me tot mijn escapades met the Desert Raiders Association te beperken en het geheel te larderen met wat andere belevenissen en natuurlijk foto's. In de voetnoot vindt U een korte beschrijving van de gebruikte afkortingen.

Veel leesplezier,

Arno Riedel

Ik arriveerde op woensdag en tijdens de eerste wandeling kwam ik natuurlijk al snel terecht bij de display waar de LRDG, SAS en PPA voertuigen stonden opgesteld en het viel meteen op dat het er meer waren dan vorig jaar. Er stonden nu twee recreaties van LRDG Ford F30's, een LRDG jeep, een recreatie van de Blitz Buggy Ford V8, twee SAS jeeps in desert uitvoering, een SAS jeep zoals gebruikt in bezet Frankrijk, een gepantserde SAS jeep, een PPA jeep met vlammenwerper (►), een gewone PPA jeep en een Bedford OY, genaamd "Die doppelte Täuschung", in de kleuren van Kampfgruppe Menton/Sonderverband 288. "Die doppelte Täuschung" betekent "de dubbele misleiding" en slaat er op dat zo een truck is gebruikt door de SIG. Bij de burens stond ook nog een jeep van de ILRS.

Het merkteken van Sonderverband 288

Dus ik keek mijn ogen uit tot op een gegeven moment er opeens een 15 tal meisjes in schooluniformpjes om me heen dromden en gillend en krijgend vroegen of ik met ze op de foto wou. Ik was helemaal *flabbergasted* toen Paul Lincoln van de Desert Raiders Association me een Thompson machinepistool in m'n handen duwde om op de foto's te dragen. Ik dacht: dadelijk valt een van die wichten flauw. Ik weet nu hoe filmsterren zich moeten voelen, haha. Ik ben helemaal vergeten ze te vragen een foto met mijn camera te maken, zo overdonderd was ik.

Ik ben daarna op de display uitgenodigd en heb onder het genot van een mok *Dandelion and Burdock*, best lekkere frisdrank, met de leden van de groep en SAS/LRDG vetera-

nen staan keuvelen over de geschiedenis, voertuigen, uniformen, etc. Toen werd opeens gevraagd of ik als schutter wilde fungeren tijdens een rit door de Arena, dit is het gedeelte van de show waar de voertuigen, ongehinderd door het publiek, kunnen rijden en worden voorgesteld aan het publiek. Daarover hoefde ik natuurlijk niet lang na te denken. Ik klom meteen aan boord van *Die doppelte Täuschung* en nam plaats achter een van de MG 42's. Met veel moeite heb

ik me tijdens de rit kunnen handhaven, want het hotste en botste alle kanten op. Tijdens het terug naar de display rijden werd uit een Duitse loop-

graaf naar me geroepen "Hey mate, did you change sides?" De misleiding werkt dus.

Daarna sloeg ik aan het winkelen. Er was genoeg te koop. Vanaf het 1:100 voertuig tot een 1:1 pantservoertuig. Het was jammer dat ik niet genoeg kleingeld bij me had, anders had ik de Goliath gekocht. Het zou een apart salon tafeltje hebben opgeleverd. Bij Chris Meddings van "Inside The Armour" ben ik even gestopt om hem info over zonnekompassen en ander SAS / LRDG spul te geven; de zonnekompassen zijn nu al in productie. Chris laat er geen gras over groeien. Ook kocht ik bij hem een set PE *capbadges* en gereedschapskist met inhoud. Bij een echtpaar dat reizen in Egypte en Libië aanbiedt werden me gedroogde dadels uit Siwa Oasis aangeboden. Heerlijk en zo passend: dadels uit een oase waar een basis was van de LRDG. Bij hen heb ik een Egyptische halsketting met scarabee gekocht, best een aparte aanwinst voor mijn uniform.

De lieve dame van de NAAFI

Na het winkelen ontdekte ik de NAAFI kantine truck en dit werd mijn vaste pleisterplaats. Ze serveerden heerlijke thee met *pudding bread* voor maar 2£. Mijn *fly whisk* kwam hier trouwens goed van pas want het wemelde er van de wespen. Ook stond hier een zwartemarkthandelaar zijn spullen aan te prijzen. Hij kreeg de lachers op zijn hand, wat een act. Daarna ben ik de feesttent ingedoken. Hier traden artiesten op met liedjes uit WWII en er werden modeshows gegeven om te laten zien hoe het straatbeeld was in een Britse stad tijdens de Blitz. Best apart. Ook liep ik hier re-enactors van Monty, Patton en MacArthur tegen het lijf. Een paar sterren van Allo Allo waren ook aanwezig. Voor 20£ kon je met ze op de foto. Hier

Monty and I

Op donderdag ben ik weer gaan wandelen en toen ontdekte ik de *Battle of the Bulge* display. Ongeveer ¼ voetbalveld met ruïnes, jeeps, halftracks en tanks helemaal onder de lichte sneeuw. *Amazing!* Even verder viel mijn oog op een Reliant amfibiehalftrackje, ben benieuwd of Mr. Bean die ook op zijn

kant krijgt. Natuurlijk kwam ik weer bij de desert raiders uit, en mensen, hier volgt een scoop. Er liep de hele dag een Nieuw-Zeelander rond die bezig was met het maken van foto's en het verzamelen van info. Hij deed een haalbaarheidsonderzoek / research voor een film over de Barce raid. Ik heb best lang met hem staan babbelen en we hebben mailadressen uitgewisseld. Volgens hem kan het natuurlijk zo zijn dat dit project op de plank belandt, maar als het aan hem lag komt de film er, en een grote Nieuw-Zeelandse regisseur / producer ziet het ook helemaal zitten. Dus onthoud het, jullie lezen het voor het eerst in DE TANK.

Inmiddels was het weer tijd om de Arena in te gaan, dus klom ik aan boord van Aramis, een Ford F30, en bemande de Vickers achterop. Er volgde een heel rustig ritje. Terug op de display kwamen twee Nederlanders langs in "uniformen" van de Binnenlandse Strijdkrachten. Ze wilden graag de SAS jeeps van heel dichtbij fotograferen, ze mochten natuurlijk voorbij het afzetlint komen. Luke wou me ondertussen zijn nieuwste aanwinst laten zien, dus zijn we in zijn jeep gesprongen en hebben het kamp doorkruist op zoek naar de Bedford QL. Mooie truck, ook deze wordt natuurlijk *gedesertised*.

Daarna ging ik eens op bezoek bij een airsoftclub die ook op het kampement aanwezig was. Deze heeft een paar oude fabrieksterreinen in bezit waar zelfs de mogelijkheid bestaat tot abseilen. Lekker geneusd tussen hun wapens en mijn favoriet gevonden, een MP 40. Kan niet wachten op het moment dat het in Nederland ook legaal wordt. De rest van de dagen verbracht ik met links en rechts een babbeltje te maken, fotograferen, luisteren naar de artiesten en natuurlijk ritjes in de Arena. De tijd vloog om en voor ik het wist was het tijd om weer naar huis te reizen. Op het stationnetje van Paddock Wood overkwam me iets wonderbaarlijks. Ik was door mijn ponden heen, maar ik dacht: "je betaalt met plastic". Niet dus. De ticketmachine accepteerde

mijn kaart niet, groot probleem! Maar een Britse meneer stak zijn kaart in het apparaat en gaf me mijn ticket. Ik vroeg zijn visitekaartje of adres om hem later terug te betalen en hij antwoordde: "Have a very pleasant journey home, Sir" Ik vroeg nogmaals zijn adres en kreeg weer hetzelfde antwoord. Zouden engelen dan toch bestaan?

Gebruikte afkortingen en korte verklaring:

- **SAS Special Air Service**
Opgericht in 1941 als L Detachment Special Air Service Brigade, met als doel om met kleine eenheden raids op As-vliegvelden, havens, etc. uit te voeren. Op het eind van de oorlog waren er twee Britse en twee Franse regimenten en een onafhankelijk Belgisch Squadron in actie
- **LRDG Long Range Desert Group**
Opgericht in 1940 als lange afstand verkenningseenheid, later werd de eenheid ook gebruikt om raids uit te voeren.
- **PPA Popski's Private Army**
Opgericht in 1942 als No 1 Demolition Squadron, met als doel sabotageacties te ondernemen. Later kreeg de een-

heid de naam "Popski's Private Army". Popski was de bijnaam van Vladimir Peniakoff, de commandant van de eenheid, een Belg met een Russische vader.

- **ILRS Indian Long Range Squadron**
Opgericht in 1941 met als oorspronkelijk doel de grenzen van Perzië en Afghanistan met Rusland te verkennen. Deze eenheid werkte nauw samen met de LRDG, maar maakte er geen deel van uit.
- **SIG Special Interrogation Group**
Opgericht in 1942. De eenheid bestond voornamelijk uit Joden van Duitse origine. Zou gekleed en uitgerust als het Afrika Korps, kleine raids achter de As-linies uitvoeren.

Voor honderden foto's bezoek de site van de show <http://www.warandpeaceshow.com/> of mijn facebook pagina <http://www.facebook.com/media/set/?set=a.233356023371665.62249.100000918086940>

Ten slotte nog een paar foto's van de vele voertuigen:

Nurse & Aramis. LRDG Ford F30's

Blitz Buggy, de Canadian Ford C11ADF

*Reliant Robin amfibie halftrack met
buitenboordmotor*

Het Ardennen diorama

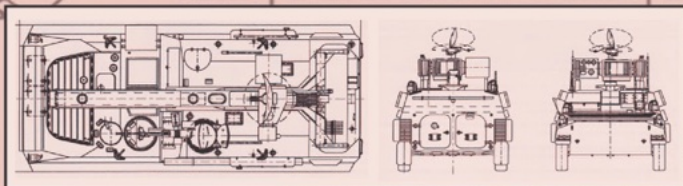
CHEERIO!!!!

HET SNEŽKA VERKENNINGENS- EN OBSERVATIEVOERTUIG

◀ Twee keer de Snezka op oefening. Let hieronder ook op de DANA in de achtergrond

Het Tsjechische *Vojensky Technicky Ustav Vyzbroje a Munice (VTUVM)* ofwel het *Military Institute for Weapon and Ammunition Technology* heeft in de jaren '90 van de vorige eeuw in opdracht van het Tsjechische Ministerie van Defensie het verkenning- en observatievoertuig "Sněžka" ontwikkeld. Sněžka betekent "Sneeuwberg" en is de naam van de hoogste bergtop (1.603 meter boven zeeniveau) van het Reuzengebergte in de Tsjechische Republiek. Vanaf de top kan je ver kijken en dat is dan ook de verbinding met dit voertuig. Het is in eerste instantie bedoeld als waarnemingsmiddel voor de gemechaniseerde artillerie, maar kan ook voor verkenning, doelopsporing en gevechtsweldbewaking worden ingezet. Het is in 1997 door het Tsjechische leger in gebruik genomen.

Beschrijving

De romp van de Sněžka werd vervaardigd door het Tsjechische VOP-026 Sternberk s.p. Het is een 60 cm verlengde en verhoogde BVP-1 romp, met aan weerszijden zeven (!) loopwielen en drie toprollers. Het aandrijf wiel zit aan de voorkant, het spanwiel aan de achterkant van het voertuig. Het pantser biedt bescherming tegen klein kaliber wapens en granaatsplinters.

De vierkoppige bemanning bestaat uit een commandant, een chauffeur, een radaroperator en een operator voor de overige systemen. De bestuurder zit links naast de motorruimte. Hij heeft vier episcopen tot zijn beschikking, waarvan één vervangen kan worden door een passieve nachtkijker. Achter de chauffeur bevindt zich de zitplaats voor de commandant, die

voorzien is van drie episcopen en een infrarood zoeklicht. Midden op de opbouw is een driedelige (hydraulisch bediende) hefarm geplaatst. Hierop bevindt zich het gecombineerde

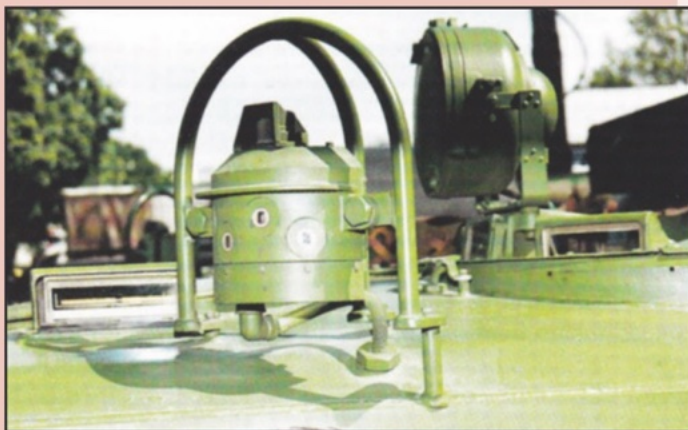

radar- en observatiesysteem. Twee schuin geplaatste buizen die vóór de apparatuur zijn bevestigd, dienen als takkenvangers. Boven op de opbouw zijn aan weerszijden van de hefarm twee luiken te vinden, waarvan het linker voorzien is van een cupola. Twee deuren aan de achterkant van de romp geven toegang tot het bemanningscompartiment. De linker deur heeft een schietpoort. De deuren hebben wel de bolle vorm zoals bij de BMP-1 / BVP-1 MA, maar zijn niet als reserve brandstoftanks ingericht. De motoruitlaat is afgedekt door een scherm.

▲ de Snezka is hoger dan de standaard BVP-1

▼ detailopname van een van de vier sensoren van het laser waarschuwings- en detectiesysteem

Nabijbeveiliging

De bewapening van de Sněžka bestaat uit een 12,7 mm mitrailleur die geplaatst is op de cupola links boven op de opbouw. Het wapen is van onder pantser te bedienen en kan zowel tegen grond- als luchtdoelen worden gebruikt. Het voertuig beschikt over een laser waarschuwings- en detectiesysteem met vier sensoren rondom. De voorste twee sensoren zijn links en rechts ter hoogte van de bestuurder geplaatst, de achterste zijn halverwege boven op de opbouw te vinden. De Sněžka kan een rookgordijn leggen door diesel in het uitlaatsysteem te spuiten, maar heeft ook de beschikking over twee elektrische lanceerinrichtingen met elk drie rookgranaatwerpers, die aan weerszijden van de romp zijn geplaatst.

Aandrijving

De Sněžka wordt aangedreven door een zes cilinder UTD-20 turbodieselmotor met een vermogen van 300 pk. Met zijn gevechtsgewicht van 17.440 kilogram en volgetankt met 462 liter brandstof haalt de Sněžka een maximum snelheid van 65 kilometer per uur op de weg, met een actieradius van 600 kilometer. Hij is volledig amfibisch, wordt in het water aangedreven door zijn tracks en kan hierbij een snelheid halen van zo'n zeven kilometer per uur. Vóór het te water gaan dient de boeggolfkeerplaat, die voor op de neus ligt, door de bestuurder te worden opgeklapt. Het voertuig is verder in staat om een verticaal obstakel tot 0,7 meter hoog en een greppel tot 2,5 meter breed zonder problemen te overschrijden.

Waarnemingsmiddelen

Het gecombineerde observatiesysteem van de Sněžka bestaat uit een neerklapbare gevechtsveldradar (draaibaar over 360 graden), een dag / nacht zichtsysteem, een warmtebeeldcamera, een laserafstandsmeter en een windsnelheidsmeter. De radar kan een persoon op maximaal 9 kilometer detecteren, een tank op 33 kilometer en een artillerie-explosie tot op 20 meter nauwkeurig op 15 kilometer. De BR2140E radar wordt geleverd door HTT-Tesla; eigenlijk betreft het hier de Belgisch / Israëlische EL / M-2140 radar. De gegevens worden door middel van datalink direct aan de gebruikende artillerie- en/of commando-eenheden doorgegeven, die daarvoor zeer alert kunnen reageren.

▲ het alziend oog van de Sněžka

De Sněžka kan vanuit een gedekte positie opereren. De 14 meter lange mast kan in 90 seconden worden opgericht en in 60 seconden worden teruggeplaatst in vervoerstand. De bemanning heeft een compleet draagbare uitrusting tot zijn beschikking, bestaande uit een radioset, laserafstandsmeter, artilleriekompas, passieve nachtkijker en satellietnavigatieapparatuur. De Sněžka heeft bescherming tegen NBC (Nucleaire, Biologische en Chemische) strijdmiddelen en heeft standaard een draagbare generator aan boord.

Enkele gegevens:

Bemanning	4 man
Lengte	7,53 m
Hoogte	3,47 m
idem, met opgerichte mast	14,77 m
Breedte	3,15 m
Gewicht	17.440 kg
Max. snelheid op de weg	55 km/uur
idem in het terrein	30 km/uur
idem in het water	7 km/uur
Actieradius	600 km
Elektrisch systeem	24 volt
Bereik van de optische camera	5.000 m
Bereik van de afstandmeter	4.500 m

Bereik van de nachtzichtcamera 1.600 m

Bereik van de warmtebeeldcamera 9.000 m

Bereik van de laser afstandmeter 30.000 m

Slot

Het Tsjechische leger beschikt met de Sněžka over een geavanceerd verkennings- en observatievoertuig. Volgens opgave is de Sněžka te modificeren tot een genievoertuig of zelfs tot een bruglegend voertuig.

Bron

- Herkenning
- verschillende websites.

◀ De ogen van de Sněžka bevinden zich op 14 meter hoogte boven het maaiveld

Alweer het zesde jaar dat ik verslag mag doen van mijn Frankrijk vakantie. Dit jaar was de bestemming Normandië, wat voor mij de vijfde trip naar het Mekka van de TWENOT betekende. De laatste was in 2009 tijdens de 65-ste D-Day herdenking met een groep Twenotters uit Sneek e.o. Dit jaar hadden we - dochter Irene en ik - logies gevonden in Hamars, een uiterst klein dorpje zuidwestelijk van Caen. Een ideale uitvalsbasis, de stranden op ca 40 km, Falaise dichtbij en ook nog genoeg rommelmarkten en niet-militaire doelen te bezoeken. In 12 dagen hebben we zo'n 22 "TWENOT-doelen" bezocht, variërend van een tankmonument tot het grote Memorial Museum in Caen (van 10.00 tot 15.00 uur!). Te veel dus om hier allemaal te beschrijven. Ik noem één bijzondere ontmoeting en een paar actuele bijzonderheden.

Gebruikmakend van de onvolprezen "Guide Europe 1200 musees 39/45" was de eerste bestemming het dorpje Cahan, alwaar een Baileybrug zou liggen. Dankzij de eveneens onvolprezen Truus (onze TomTom) kwamen we via allerlei binnenweggetjes in de buurt van Cahan. Daar zagen we een grote spoorboogbrug over een klein riviertje, de Noireau. De weg ging, naast de spoorbrug, ook over de rivier en toen we uitstapten voor de obligate foto's zag ik waar de (auto)brug van was gemaakt: een deel van de Mulberry haven van Arromanches! Surprise, surprise. (foto rechts boven). Dit was waarschijnlijk de in de gids genoemde Baileybrug van Cahan, want in dat dorp hebben we niks gevonden. Een paar dagen later vonden we wel een originele Bailey bij Lougé sur Maine. (►)

Bij het fotograferen ontdekten we op één van de pijlers van de spoorbrug een bord waar ooit een tekst op had gestaan. De tekst was niet meer te lezen, maar onderaan zag ik nog wel een T-34 en een Duits geschut geschilderd (◄). Nieuwsgierig geworden namen we het weggetje onder de spoorbrug door (nee Truus, we keren nog niet om). Na 100 meter en een paar bochten stonden we voor een hek met daarop een bord "Musée de Saint Clair, chars et canons 39-45. Visite tous les après-midi de 14h à 18h." Dit museum stond niet in mijn bovengenoemde gids. (► en ▼)

Nu wees de klok 09.45 uur aan en voor de ingang lag een ver-
vaarlijk blaffende hond

aan de ketting, dus we twijfelden even. Komt er een Franse meneer naar ons toe lopen, bonjour etc. Ik zeg: "we zijn iets te vroeg geloof ik". "Ah mais non, entree", was het gastvrije antwoord. Om een lang verhaal kort te maken, we kregen een privé rondleiding door een oude kaasfabriek waarvan de hallen barstensvol stonden met militair materieel: GMC, M3 US halftracks, Allis Chalmers, 88 mm Duits etc. We klommen overal onderdoor of overheen, zo vol was het. Panhard's, Brockway, helaas zonder brugslagmateriaal, werkelijk van alles. Munitie was door meneer Richard eigenhandig opengeflexed (een Würframen projectiel!) en in een soort tentoonstelling neergelegd. Achter de loodsen was een buitenterrein waar nog meer

Nu ken ik de Fransen inmiddels een beetje en zeker die op het platteland, dus ik zoek die kippen op en ja hoor: in een hok onder golfplaten met gaas als wanden stond een Dodge met allemaal kippen en eenden er op, er in en er onder. Ik weer naar de koffie en ik zeg "weet u wel wat er in uw kippenhok staat?" Ja hoor, een Dodge! Ik mocht hem wel kopen, inclusief de eieren. (▲)

In het laatste hok troffen we nog Russisch materieel (GAZ) met een motorkap met Duitse adelaar, een door een houtgasgenerator aangedreven Peugeot DMA en buiten nog een laad/loskraan op rupsen zonder blokken, maar die had hij nog wel. Leuk restauratie object, zoals veel van zijn collectie. (►)

Monsieur Richard had ook nog een wens: ooit eens de in de buurt (Noron sur Abbaye) liggende restanten van een Duitse radarpost opkopen en opknappen. Ik vertelde van het radarmuseum bij Douvres la Délivrande bij de kust, maar dat kende hij niet. Nu mag ik hem mijn foto's van Douvres opsturen. Computer en email heeft hij niet, dus ouderwets afdrukken en op de post. Oproep aan de Twenotters: wie heeft info/foto's van de radarpost van Noron sur Abbaye? Nog één vraag van Mr. Richard die ik doorspeel naar de lezers: op een dozerblad (◄) staan vreemde letters. wie weet wat dat betekent? (▼).

Na ongeveer 2,5 uur hebben we afscheid genomen. De entreprijs van € 5,- p.p. vond ik te laag, van mij kreeg hij iets meer, het was zeer de moeite waard en weer eens wat anders dan de standaard musea. Dit overkwam ons op de eerste echte vakantiedag! Wat zouden de komende twee weken nog brengen?

Nou te veel om op te noemen dus. Ik meld alleen dat in het Musée Aout 1944 in Falaise een bordje op de deur hangt: "Fermée permanent" oftewel definitief dicht. Info bij de lokale VVV leerde dat de eigenaar dit jaar is overleden. De familie heeft het idee om in Colleville nabij de Amerikaanse begraafplaats een nieuw museum te bouwen met de stukken uit Falaise. Zij hopen dit in 2014 (70-jaar D-Day) klaar te hebben, ik hoop dat ook. Gelukkig hebben we in 2009 het museum nog met de groep bezocht dus "gelukkig hebben we de foto's nog", om met Harm -dit was het nieuws- Edens te spreken.

Ook nieuw -voor mij- was de Batterie de Merville waar sinds 2009 een DC-3 staat die para's heeft gedropt op 6-6-1944. De recovery is op fotopanelen uitgebeeld, een zich S.N.A.F.U. noemend team heeft hem gevonden in Tsjechië en hem keurig

stukken stonden. Een M41 Patton tank, bulldozers (van het strand van 6 juni, oui oui!) en een heuse Dragon Wagon. Op mijn kreet "Ah, un Pacific", werd nonchalant gereageerd met "oh daar heb ik nog drie van". Rogers trailers, graders, noem het maar, het stond er.

Geheel conform de Franse gastvrijheid werden we uitgenodigd "pour un café". Onder de koffie vertelde ik van mijn bezoek in Tsjechië aan de collectie van meneer Léhar (zie de vorige TANK). "O", zegt meneer Richard, "die ken ik, die is hier ook geweest. Maar ik ben zijn adres kwijt en ik wil nog wat onderdelen van hem kopen voor een Kettenkraftrad." Nou, dat adres heb ik wel, dus hij ook weer blij.

Ik moest mijn museumgids uit de auto halen en liep over het terrein tussen een Chieftain en een AMX gwt door, toen ik kippen hoorde kakelen.

een tot kantoor omgebouwde zeecontainer die een Engels sprekende dame en een klein winkeltje herbergt. (▲ en ►)

Bataille de Normandie een gedaanteverwisseling ondergaan. Wel leuk, weer eens wat anders na vier eerdere bezoeken. In Tilly sur Seullès was het aardige museumpje in de kerk helaas dicht en ik miste het beeld van Jeanne d'Arc in de tuin.

Meer nieuws heb ik niet ontdekt, ja allemaal monumenten die na zoektochten werden ontdekt en het museum in Montormel, daar was ik nog niet eerder geweest.

Het waren twee indrukwekkende weken in La Douce France. Het weer zat soms niet mee, maar daar heb je in oorlogsmusea geen last van. Ik kijk nu al weer uit naar de zevende editie van "De Fries in Frankrijk".

Au revoir,

Wim en Irene Oldekamp

gerestaureerd. Je mag er in, helemaal tot de cockpit! In één van de bunkers in een "son et lumière" show, met licht en geluid wordt de verovering van de batterij door Lt.Col. Otway en zijn slechts 150 mannen op zeer realistische wijze uitgebeeld".

Ook nieuw -voor mij- was de Batterie de Maisy, vlakbij Grand-camp de Maisy (Rangersmuseum). Deze batterij is in 2008-2009 weer uitgegraven, alle loopgraven, restanten van bunkers en een ingestort hospitaal zijn te bezoeken. Heel interessant. De entree is via

Op Utah Beach heeft het museum een nieuw interieur en een aangebouwde hal gekregen. In de hal een B-26 Marauder, overgehaald van Orly en in invasie uitvoering hersteld. Het diorama in 1 op 35 is nu in de vloer verwerkt en door glazen tegels te bekijken (◀). M.i. een slecht idee, je ziet het recht van boven en in delen, nee jammer. Wel goed is dat de Buffalo en de LCV/Higgins-boat nu binnen staan, de Sherman staat helaas nog buiten weg te roesten.

In Saint Marie du Mont blijken nu twee musea en een dumpzaak te zitten. Nieuw is het privé museum 'Musée de la Libération'. Een klein huisje met grote schuur waarin een verzamelaar zijn spullen heel mooi heeft uitgesteld (►) Veel bekende dingen, maar juist het privé karakter trekt mij aan. De eigenaar is er zelf en heeft bij elk item wel een verhaal.

In Bayeux heeft de eerste hal van het Musée Memorial de la

EEN TSJECHISCHE CROMWELL

DOOR: PETER VIERHOUT

Tijdens de 2e Wereldoorlog hebben aan de Geallieerde zijde vele nationaliteiten meegevochten, waaronder ook eenheden samengesteld uit mensen uit wat later het Oostblok ging heten. Door de Koude Oorlog die volgde op WO2 is lange tijd over deze eenheden weinig bekend geweest. Na de val van de muur in 1989 werd er echter steeds meer over gepubliceerd en dat vormde een passende aanleiding voor een model en een artikel.

Historie

Nadat Tsjecho-Slowakije in oktober 1938, met dank aan Groot-Brittannië en Frankrijk, het Sudetenland had moeten inleveren waren daarmee ook de met veel moeite opgebouwde grensverdedigingsstellingen verloren gegaan.

Door verder politiek gemarchandeer slaagde Nazi Duitsland er uiteindelijk

in om in maart 1939, zonder enige consequentie, de rest van Tsjecho-Slowakije te bezetten. Hiermee was Tsjecho-Slowakije het eerste land in Europa dat tegen zijn zin in opgeslokt werd in wat later pas de 2e Wereldoorlog ging heten.

Na de bezetting van hun land zijn veel Tsjechen en Slowaken gevlucht naar Polen, Frankrijk en Groot-Brittannië. Uiteindelijk leidde dit eind 1939 in de plaats Agde, in het zuiden van Frankrijk, tot de oprichting van de 1ste Tsjecho-Slowaakse Divisie. Nadat deze divisie deelgenomen had aan de laatste gevechten tegen de Duitsers zijn er in juni 1940 rond de 4.000 man geëvacueerd naar Groot-Brittannië. Daar kwam het na diverse gebeurtenissen op 1 september 1943 tot de oprichting van de Czechoslovak Independent Armoured Brigade Group (CIABG). Diverse trainingen en verplaatsingen volgden, waaronder in juli 1944 de transfer

De gebruikte bouwdozen, voor de complete lijst zie eind van het artikel.

van een aantal officieren (daar was een overschot aan) naar Tsjecho-Slowaakse eenheden in de Sovjet Unie. Begin oktober 1944 werd de brigade ingezet bij het beleg van Duinkerken. Dat dit geen sinecure was mag blijken uit het feit dat 287 man van de CIABG sneuvelde bij het in stand houden van hun deel van de omsingeling van Duinkerken. Het Duitse garnizoen telde ongeveer 12.000 man en trad zijn belegeraars uiterst agressief tegemoet.

Na de overgave van het Duitse garnizoen op 9 mei, 1945 begon voor de CIABG op 12 mei de terugkeer naar Tsjecho-Slowakije. De geschiedenis van de CIABG eindigt na de deelname aan de overwinningssparade op 31 mei 1945. De eenheid krijgt dan een andere naam en wordt opgenomen in het Tsjecho-Slowaakse leger.

Van 1948 tot 1989 is de CIABG vrijwel uit de geschiedenis geschreven, niet alleen in het Oostblok waar zij geheel genegeerd werd, maar ook hier in het Westen werd haar rol altijd als "klein" afgedaan. Gelukkig is er nu voldoende informatie beschikbaar gekomen om dit beeld recht te zetten. Voor wie meer wil weten zie de boekenlijst aan het einde van dit artikel.

De bouw van het model, de basis.

De Cromwell is een typische Tamiya kit, hij valt zo in elkaar, alles past. Door de keuze voor de Black Dog koepel (vanwege de hessian tape) hoefde er geen koepel te worden gebouwd.

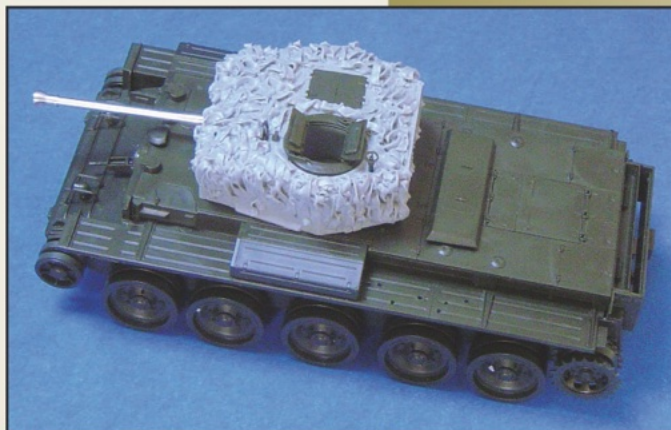
Ik wilde het model eerst met de hedgerow cutter bouwen, maar later heb ik daar toch weer van afgezien, want deze zou een belangrijk deel van de

decals onzichtbaar maken en ik heb in mijn documentatie geen enkele foto van een Tsjechische Cromwell gezien met de hedgerow cutter. Overigens geldt dit ook voor een koepel met hessian tape, maar die uitdaging wilde ik graag met dit model aangaan (en aangezien het een Tsjechische ombouwset is blijft het in de familie).

In deze fase van de bouw heb ik bovendek en de romp nog niet aan elkaar gelijmd om bouwen en verven van de rupsbanden eenvoudiger te maken. In eerste instantie had ik ook de achterspatborden niet gemonteerd omdat ik vreesde dat dan het bovendek niet meer op de romp zou kunnen worden geplaatst. Na voorzichtige verlijming van een spatbord bleek dat dit nog wel mogelijk was en daarop heb ik beide spatborden definitief aan het bovendek gelijmd.

Het enige onderdeel dat niet tijdens de bouwphase gemonteerd kon worden was de waadschacht op het achterdek. Die is dus als los onderdeel geschilderd, verveerd en aan het eind van het bouwproject op zijn plek gelijmd.

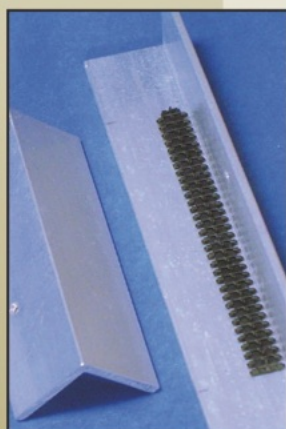
Het model in ruwbouw gereed; bovendek en koepel zitten daarbij nog los.

Aansluitend op de bouw werden de beide delen (deels) in de verf gezet. De eerlijkheid gebied mij hier te melden dat ik eerst Bronze Green als kleur ingezet heb, later werd mij duidelijk dat de Cromwell in SSC15 (Olive Drab-achtig) geschilderd is geweest. In een latere fase heb ik dat gecorrigeerd.

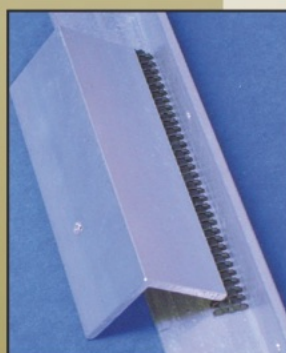
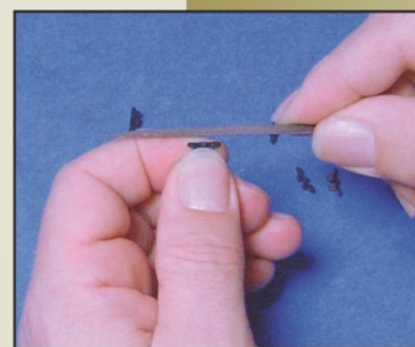
De romp en loopwielen zijn los van elkaar gespoten (toch handig, die flexibele Tamiya inzethulzen van de trackset, op en afzetten is geen probleem), van het bovendek is nu alleen het gaaswerk bij de luchtinlaten (?) gespoten. De rest van het bovendek komt later pas aan de beurt.

De rupsbanden

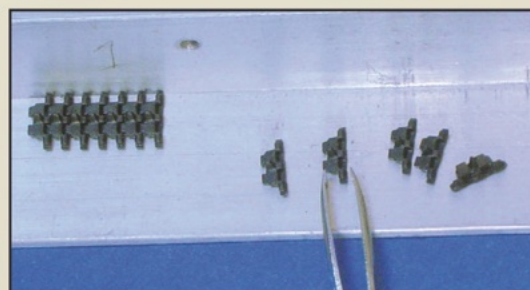
Voor deze kit heb ik gebruik gemaakt van de Hobby Boss trackset voor de Cromwell. Dit is een set met losse schakels die je in elkaar moet zetten. Voor de eenvoud van montage heb ik deze set als link-and-length set in elkaar gezet. Ik gebruik een Tiger zaagje van JLC om de schakels uit het gietframe te halen, maar ook dan moet je ze nog bijvijlen. Lange nagels zijn hierbij wel makkelijk.

Voor het verlijmen van rupsbandschakels gebruik ik een hoeklijn aluminium en lijm uit van die naaldflesjes, zoals Revell en Faller die verkopen. Ik doe ergens een hoeveelheid lijm op, hier is dat een borendoesje. De lijm wordt wat in de breedte uitgelegd, met een pincet pak ik dan de rupsband op en doop de voorzijde (waar de 2 uitstekende delen zitten) in de lijm en leg daarna de schakel in de schakel die in de hoeklijn ligt. Let op, de eerste twee schakels leg ik los op elkaar in de hoeklijn, dit om te zorgen dat de schakels in een rechte lijn verlijmd worden (de 1e schakel wordt dus niet verlijmd, die dient alleen om de 2e schakel recht te houden).

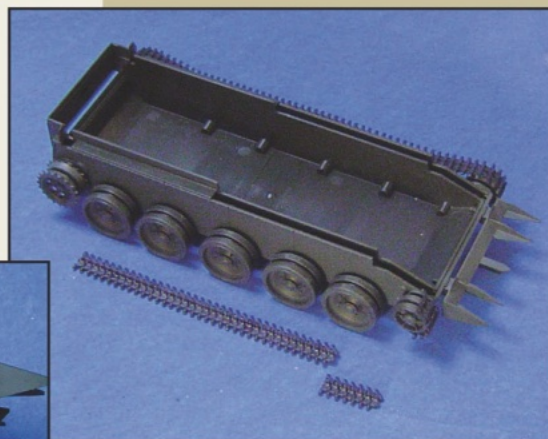
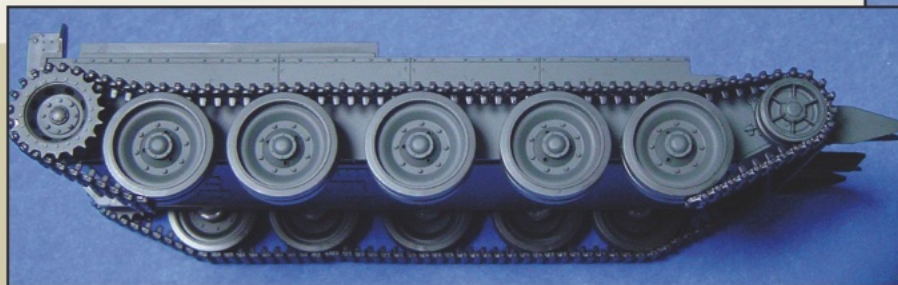

Na het verlijmen van een aantal schakels, ongeveer vijf per keer want dan is de lijmdruppel te ver opgedroogd, leg ik een andere alu hoeklijn op het verlijmd stuk. Ik druk dat even aan en gebruik dan een liniaal om de schakels tegen elkaar te drukken. Zorg dat de aandrukhoeklijn aan de achterzijde iets uitsteekt en schuif daar dan de liniaal met enige druk tegen de schakels aan. Deze kunnen dan geen andere kant op dan in elkaar schuiven. Het vergt enige oefening, maar dan gaat het prima.

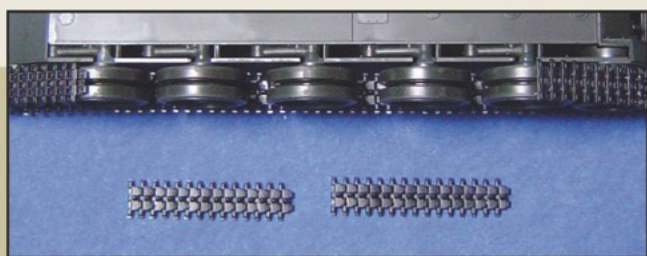

Het monteren van de rupsbanden op het model.

Voor de montage van de rupsbanden ben ik ervan uitgegaan dat de rupsband op de bovenzijde van alle loopwielen rust. De beperkte informatie die ik over de Cromwell heb gaf mij geen uitsluitsel hoe de rupsbandspanning precies was, dus heb ik dit maar aangehouden.

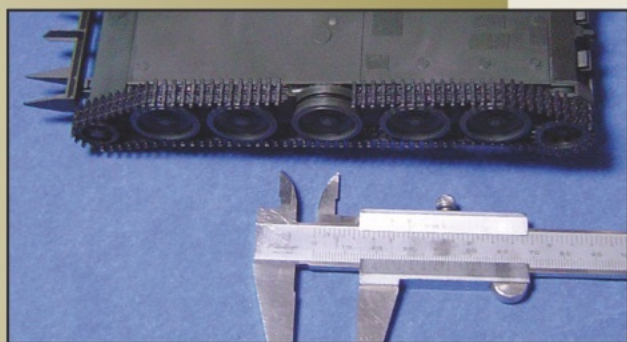
Voor het monteren van de rupsbanden ben ik begonnen bij het spanwiel. Ik heb eerst zeven schakels op het spanwiel gelijmd. Op het oog leek dat voldoende om de ronding te maken. Daarna heb ik twee delen gebouwd, een stuk met de lengte van de loopwielen (36 schakels) en een stuk om de afstand tussen eerste loopwiel en het spanwiel te overbruggen (zeven schakels). Het

resultaat van dat alles zie je op de foto's.

Daarna het aandrijfwielt (sprocket) voorzien van acht schakels en een stukje van zes schakels gemaakt om de afstand tussen het aandrijfwiel en het eerste loopwiel te overbruggen.

Als volgende stap de stukken rupsband van het aandrijfwiel (acht schakels) en het spanwiel (acht schakels) naar de loopwielen gemaakt en geplaatst. Aansluitend heb ik nog één schakel op het loopwiel naast het aandrijfwiel geplaatst om de ronding te volgen.

Ter afsluiting twee stukken rupsband (14 en 15 schakels) gemaakt, duidelijk te kort om de resterende open lengtes op te vullen. Stukken geplaatst en het rest-gat opgemeten. Deze stukken plus de lengte van de insteekdiepte van één schakel (!) gemaakt door schakels eerst aan elkaar te lijmen en dan, met de lijm nog niet uitgehard, zodanig uit elkaar te trekken dat de benodigde lengte gehaald wordt. Het is namelijk zo dat het resterende gat nooit met een direct passend stuk kan worden opgevuld. Het spanwiel heet wel zo, maar heeft die functie hier natuurlijk niet. Zodra het stuk rupsband enige vastigheid heeft, droog passen en bij gebleken geschiktheid wat langer laten uitharden en dan plaatsen en verlijmen. In dit geval kon ik het gat met zeven schakels dicht krijgen.

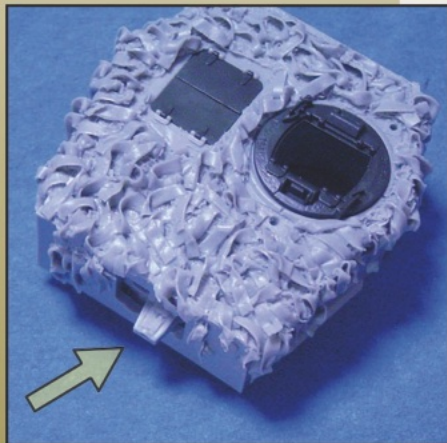
Daarna heb ik het geheel, om een goede verlijming te krijgen, enige tijd onder lichte druk laten uitharden.

De koepel

De Black Dog hessian koepel heeft een fraaie representatie van de hessian tape. Helaas is een nadeel dat daardoor de plastic delen die geplaatst moeten worden, niet passen. Enig krassen met het hobbymes doet hier wonderen.

Zoals op de eerste foto van de volgende pagina is te zien was de positie van de coax mitrailleur gevuld met resin. Met behulp van kleine boortjes en bolkop frezen heb ik die ruimte weer vrij gekregen. Dit is echt een vervelend werkje en naar mijn idee had dit door Black Dog ook anders uitgevoerd kunnen worden. Het alternatief van afzagen en vervangen door het plastic deel heb ik wel overwogen, maar

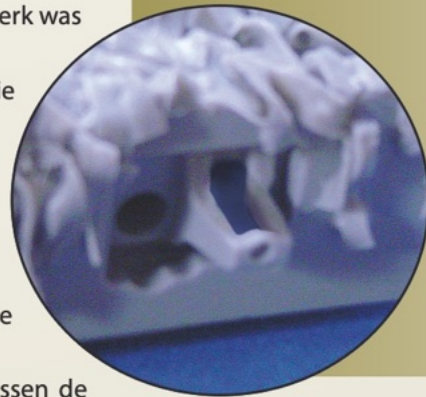

niet uitgevoerd om dat het minstens zoveel werk was geweest.

De coax kan na uithollen van zijn positie niet zomaar geplaatst worden, want de loop moet door de opening aan de voorzijde. Ik heb de loop daarom net na de verdikking doorgezaagd, het binnendeel daarna in de uitsparing geplaatst en toen de loop weer aangelijmd door deze door de opening te steken (met lijm op de pasvlakken natuurlijk).

Voor het zoeklicht aan de zijkant kon ik tussen de hessian tape geen gat vinden, dus heb ik een klein plekje vrijgemaakt en daar een gat geboord. De positie daarvan heb ik afgemeten aan de plastickoepel om het toch ergens op te laten lijken.

Om de Jordi Rubio loop te kunnen plaatsen moest ik het gat wat groter maken, al met al stelde dat niet veel voor. Ik vond de resin loop met hessian tape van de Black Dog set een teleurstelling zodat dat ik die niet heb gebruikt.

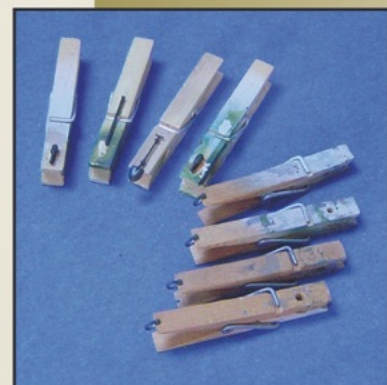
Bepakking en diverse details

Ik lijm kleine onderdelen vaak met houtlijm op houten knijpers (bijv. van de Action, kosten weinig) zodat ik een handvat heb voor het verven en verwerken. Voor de trekogen heb ik eerst een klein gaatje in de houtknijpers geboord, daarin wat houtlijm gedaan en daarna de trekogen hierop geduwd. Op deze manier zijn ze goed te spuiten want ze blijven in deze positie staan.

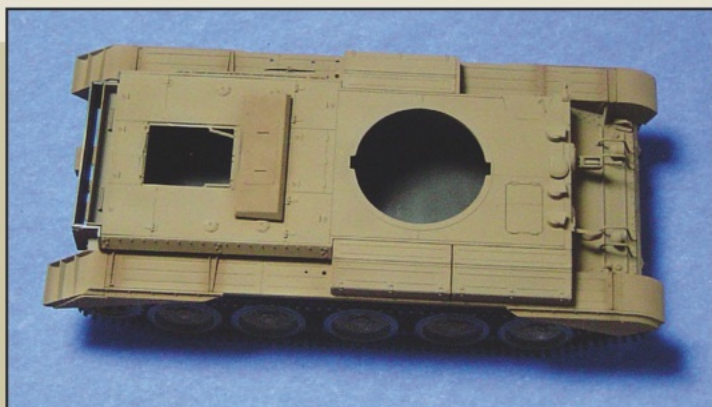

De Black Dog set bevat een ruime hoeveelheid bekpakking. Duidelijk meer dan ik nodig had, dus een deel ging direct in de spare box.

De foto rechts toont de bekpakking weer die ik in eerste instantie bij dit model wilde gebruiken. Later heb ik de grote kist met (losse) deken erop weggelaten, ik wilde de koepel toch wat vrij laten.

Met behulp van mijn Tiger zaagje was het redelijk eenvoudig om de gietblokken van de delen te verwijderen: je maakt een goede zaagsnede en daarna kan het gietblok zonder problemen worden afgebroken. Daarna heb ik de delen met mijn Agama schuurblokken vlak geschuurd om een vlakke onderkant te krijgen.

Schilderen en verwerken

De "ruwe" tank is gespoten met Tamiya Olive Drab, dat eerst met Dark Yellow iets lichter was gemaakt. Aansluitend zijn de verticale rompdelen en enkele kenmerkende delen van het bovendek in pure Olive Drab gespoten. Hierdoor krijgt het bovendek meteen al wat kleurschakeringen. Te zien is ook dat het achterdek, waar het grote bepakingsdeel op komt, is vrijgemaakt van opvallende delen (scharnieren en dergelijke). Dit was nodig voor een goede "zit" van de bekpakking.

Na deze verfessie werd het hele bovendek in de Parket Plus gespoten om later de details te accentueren met Van Dijk bruine olieverf. Na droging van de olieverf en het aanbrengen van de dry-decals van SKP werd het hele model in de Modelmaster Dullcote gespoten om alles te sealen.

De plastic detaildelen zijn op de knijpers gespoten in Olive Drab, waarna de overige kleuren met de kwast zijn aangebracht. De houten stelen van o.a. de schop zijn eerst met Tamiya Dark Yellow geschilderd en daarna is met een wash van Van Dijk bruin

getracht enige houtnerf aan te brengen. De brandblussers zijn eerst met Valejo Model Color 983 US Dark Green groen geverfd en daarna zijn de ventielen met Modelmaster Bright Brass geschilderd. De bevestigingsbeugels bleven natuurlijk gewoon Olive Drab. Ook hier werd uiteindelijk alles met Modelmaster Dullcote gespoten om de boel te sealen.

Ook de koepel is eerst geheel in Olive Drab gespoten, daarna is het hessian deel met een lichte groen kleur gespoten, Valejo Model Color 922 USA Uniform. Daarna begon het monnikenwerk: losse hessian tape stukken in verschillende kleuren schilderen.

Naast diverse tinten groen heb ik ook Tamiya Dark Yellow gebruikt om de groene monotonie te doorbreken. Ook hier werd de schildersessie weer gevolgd door een Parket Plus sessie, washen en inlijnen met Van Dijk bruine olieverf en als laatste werd, na dagen droging, een laag Modelmaster Dullcote gespoten

Na de loop-, aandrijf- en spanwielen in pure Olive Drab te hebben gespoten zijn de rupsbanden mat zwart gespoten. Door een strook papier te maken met daarin uitsparingen voor de loopwielassen kon ik de zijkanten van de romp tijdens het spuiten

afschermen. Aansluitend zijn de rubber delen van de loopwielen met de kwast in mat zwart geschilderd. Toen de rupsbanden droog waren kregen ze een wash van Burnt Sienna olieverf. Een paar dagen later heb ik ze lichtjes met Tamiya Flat Earth, Khaki, en Buff gespoten om een stoffige indruk te krijgen. Als laatste heb ik de zichtbare delen van de rupsbanden met Humbrol Gunmetal H53 gedry-brushed.

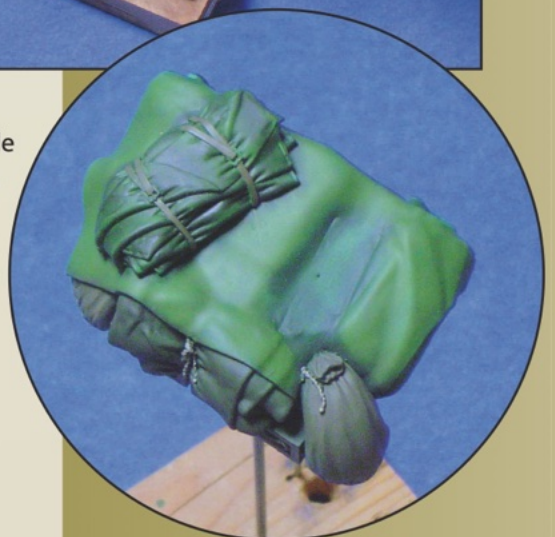
Ter afsluiting werd ook het loopwerk in Modelmaster Dullcote matte lak gespoten.

De resin bekappingsdelen zijn eerst wit gespoten met Games Workshop Skull White om een goede grondlaag te hebben voor de acryl kleuren. Ik gebruik hiervoor wit omdat dat naar mijn idee een betere basis vormt om de groene kleuren goed te laten uitkomen. Daarna heb ik de bekapping met vier verschillende groene Vallejo Model Color kleuren gespoten: 893 US Dark Green, 894 Russian Green, 922 USA Uniform en 975 Military Green.

Nadat alles op kleur was gebracht heb ik met de airbrush alle delen voorzien van een laag Parket Plus. Na harding daarvan is weer Van Dijk bruine olieverf gebruikt om alle schaduwen aan te brengen. Na een paar dagen drogen is alles met Modelmaster Dullcote gespoten om het te sealen.

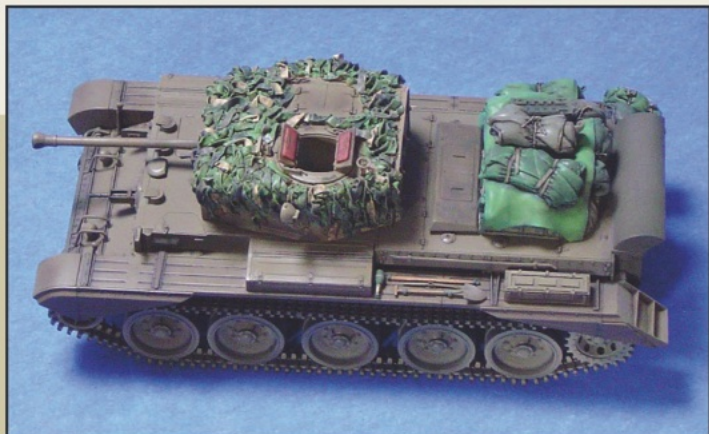

Het eindresultaat van het hele bouw- en schilderproces werd gerealiseerd door alle losse, geschilderde en verweerde, onderdelen samen te voegen tot een geheel:

Gebruikte modelbouw kits en sets :

- * Tamiya Cromwell Mk.IV nr. 35221**2600
- * Tamiya Cromwell photo etched grille set nr 35222
- * Hobby Boss Cromwell Tank Tracks nr. 81004
- * Black Dog Cromwell Hessian tape camo net T35023
- * Jordi Rubio British Tank Gun nr TG-33
- * SKP decal set SKP001 Czechoslovak Independent Armoured Brigade Part I
- * SKP decal set SKP002 Czechoslovak Independent Armoured Brigade Part II
- * SKP decal set SKP003 Czechoslovak Independent Armoured Brigade Part III

Boek over de CIABG :

* Tanks, Czechoslovak Independent Armoured Brigade 1943-1945, Capricorn Publications, www.capub.eu, ISBN 978-80-903945-9-9

(Foto)boeken over WO2 en Tsjechië:

- * May 1945 in the Czech lands, T. Jakl, MBI, ISBN 80-86524-07-8
- * And along came freedom, Z. Roucka, ZR&T, ISBN 80-239-4702-8
- * Pilsen under the Swastika, Z. Roucka, ZR&T, ISBN 80-239-6599-4

Gereedschappen

- * JLC Tigerzaagjes; zie o.a. de site van Jadar: www.jadarhobby.waw.pl
- * Agama schuurblokken; zie: <http://e-shop.agamacolor.cz/cz/index.htm> en dan onder Naradi keuze brousitka (de Engelstalige webshop is nog "under construction")

- Resin Kits

- Conversion Kits

Leopard 1A2 Turm 80,00 Euro

M561 Gamma Goat & Shelter 105,00 Euro

Leopard 2 A6M CAN Barracuda 93,00 Euro

Perfect Scale Modellbau

www.perfect-scale.de

- Detail and Upgrade Kits
- Decals - Accessoires - DVD's
- Magazines
- Casting Resin - Moulding Silicone
- Casting Service

M520 GOER 145,00 Euro

- PE - Sets

- Track Sets

MAN 630 L2AE 155,00 Euro

Leopard 2A4 Conversion 44,00 Euro

Marder 1A5 Upgrade Kit 44,00 Euro

HET PANZERLIED

DOOR: GUUS GONGGRIJP

De meeste lezers van "DE TANK" zullen zich nog wel de Amerikaanse film "The Battle of the Bulge" uit 1965 herinneren. Met de historische werkelijkheid van het Ardennen-offensief had hij weinig te maken. Kenners ergerden zich vooral aan het gebruik van Pattons als Königstigers en van merkwaardig gespikkelde Chaffees als Shermans (de Russen gebruikten voor de Tiger I tenminste nog omgebouwde T-44's), het landschap dat in niets op de winterse Ardennen leek, en het feit dat de Duitsers Engels spraken. Vergelijkingen met "The longest Day" van drie jaar eerder, waarbij regisseur Ken Annakin overigens ook betrokken was, vielen uitgesproken negatief uit.

Zelf moet ik er altijd aan denken dat deze film mij er toe heeft gebracht al mijn Duitse Roco-tankjes lichtgrijs te verven. Kent iemand een goede Amerikaanse schadeclaim-advocaat? Pas later is me nog een andere fout opgevallen. Dat is het tafereeltje waar Duitse pantsersoldaten in hun zwarte uniform – met de vanaf 1942 al niet meer gebruikelijke roze bies rond de kraag – staan aangetreden voor kolonel Hessler, en onder luid laarzegestamp het Panzerlied aanheffen – in correct Duits, dat wel. Er zit echter iets heel merkwaardigs in deze scène: alleen het eerste couplet wordt gezongen, maar dan wel een paar keer achter elkaar. Nog eens te bekijken en te beluisteren op:

<http://www.youtube.com/watch?v=8JDkdc246QQ>

Het lied zou zijn gemaakt op 25 juni 1933 door een Oberleutnant Kurt Wiehle op weg naar Königsbruck, aldus Wikipedia. Over deze dichtende krijgsman heb ik niets naders kunnen vinden, maar Königsbruck is ongetwijfeld Königsbrück, met Umlaut dus. Dat was namelijk een "Truppenübungsplatz", niet ver van Dresden, en in '33 nog Reichswehr-terrein. De melodie is die van het Luiska-lied uit de 19^e eeuw. Dat Wiehle ook de componist zou zijn geweest, zoals nog wel eens beweerd wordt, is onzin.

Interessanter is de inhoud, zeker als we de tijdbalk even in de gaten houden. Eind juni '33 was Hitler nog geen half jaar Rijkskanselier. De oprichting van de Wehrmacht zou officieel pas plaatsvinden op 16 maart 1935. Maar al op 3 februari '33 ontvouwde de kersverse Rijkskanselier in een geheime* toespraak voor de Reichswehr-top zijn militaire plannen voor de toekomst: oostwaarts. Officieel had Duitsland geen tanks en werd er geoefend met dummies met canvas-bekleding, waar vervelende jongetjes, zoals Guderian heeft beschreven, met potloden gaatjes in prikten. Maar in het kader van het Verdrag van Rapallo met de Sovjet-Unie werden in de geheime "Panzertruppenschule Kama" (een samenstelling uit de namen van het nabijgelegen Kazan en van lt.-kol. Malbrandt) van 1926 tot 1933 wel degelijk nieuwe tanks beproefd, die veiligheidshalve als tractor te boek stonden. In dat kader moeten we het ontstaan van het Panzerlied zien. Hier de volledige tekst:

*Ob's stürmt oder schneit,
Ob die Sonne uns lacht
Der Tag glühend heiß
Oder eiskalt die Nacht
Bestaubt sind die Gesichter
Doch froh ist unser Sinn
Ist unser Sinn
Es braust unser Panzer
Im Sturmwind dahin*

*Mit donnernden Motoren
Geschwind wie der Blitz
Dem Feinde entgegen
Im Panzer geschützt
Voraus den Kameraden
Im Kampf steh'n wir allein
Steh'n wir allein
So stoßen wir tief
In die feindlichen Reihn*

*Wenn vor uns ein feindliches
Heer dann erscheint
Wird Vollgas gegeben
Und ran an den Feind!
Was gilt denn unser Leben
Für uns'res Reiches Heer?
Für uns'res Reiches Heer?
Für Deutschland zu sterben
Ist uns höchste Ehr.*

*Mit Sperren und Minen
Hält der Gegner uns auf
Wir lachen darüber
Und fahren nicht drauf
Und droh'n vor uns Geschütze
Versteckt im gelben Sand
Im gelben Sand
Wir suchen uns Wege
Die keiner sonst fand*

*Und läßt uns im Stich
Einst das treulose Glück
Und kehren wir nicht mehr
Zur Heimat zurück
Trifft uns die Todeskugel
Ruft uns das Schicksal ab
Ja Schicksal ab
Dann wird uns der Panzer
Ein ehernes Grab.*

Opmerkelijk is het tweede couplet. In 1933 werd er dus al van uitgegaan dat er oorlog gevoerd zou worden. Daarbij zouden tanks kennelijk zelfstandig, zonder infanterie ("voraus den Kameraden, im Kampf steh'n wir allein") of andere ondersteuning optreden.

Bijna profetisch is in couplet 5 de aankondiging, sterke vijandelijke afweermaatregelen te omzeilen over wegen die niemand verder vond; men denke slechts aan de doorbraak van Duitse pantserdivisies door de Ardennen net benoorden de Maginot-linie in mei 1940, die de Franse legerleiding niet voor mogelijk had gehouden.

In couplet 3 is het sterven voor Duitsland "höchste Ehr", maar in het laatste couplet wordt dat hoogst eervolle sneuvelen dan weer opvallend praktisch benaderd: de tank als ijzeren grafzerk. Daar spreekt een zekere onverschilligheid uit, anders in elk geval dan in de gedichten en liederen die de Duitse schooljeugd voor 1914 leerde: "Auf! In den Feind wie Wetterschlag. O Reiterlust, am frühen Tag zu sterben, zu sterben!"

Vandaag de dag behoort het Panzerlied, enigszins afgezwakt, tot het vaste bestand van de Duitse Bundeswehr (Liedboek "Kameraden singt!", 1991) en het Oostenrijkse Bundesheer, terwijl het ook bij het Amerikaanse leger populair is. Duitse militairen is het zingen van de oorspronkelijke versie (geweldsverheerlijking!) overigens niet toegestaan. Het derde couplet is verdwenen.

Wie een beetje thuis is in de Duitse taal kan de overige aanpassingen beoordelen met een tekstvergelijking onder: <http://www.a7ven.de/panzerlied.htm>

In april 2009 kwam het bij de christen-democraten van de deelstaat Baden-Württemberg nog tot een heuse rel, toen het CDU-Landesverband daar een liederenbundel uitgaf waar het Panzerlied met de oorspronkelijke tekst in was opgenomen. De toenmalige minister-president eiste dat de complete editie zou worden "eingestampft", hoewel hij er zelf aan had meegewerkt.

Bij het Franse Vreemdelingenlegioen vormt de melodie de basis van het lied "Képi Blanc". Het zal dezelfde route hebben gevolgd als het marslied van de Waffen-SS, dat daar nu als "La Légion marche vers le front" wordt gezongen.

Guus Gonggrijp

Met dank aan Wolfgang Fleischer

*) Dom genoeg in de dienstwoning van generaal von Hammerstein-Equord, van wie twee dochters communistische vriendjes hadden, zodat de inhoud binnen de kortste keren in Moskou op tafel lag

FORT 2 IN WOMMELGEM

33 ha groen recreatiegebied, donkere gangen en een binnenfort, gonzend van verenigingsleven, is wat overblijft van één der meest prestigieuze vestingbouwprojecten uit het Europa van de 19e eeuw: de Brialmontomwalling van de stad Antwerpen, tevens Nationaal Reduit van België.

Goedgekeurd op 8 september 1859 onder Minister van Oorlog Chazal en toegewezen aan aannemer Pauwels, bestond dit project van kapitein Henri Alexis Brialmont oorspronkelijk uit een meer dan 15 km lange omwalling, vertrekkend van het oude Zuidkasteel, de voormalige dwangburcht van Alva, en eindigend aan een nieuw te bouwen bolwerk: het Noordkasteel. De omwalling werd doorsneden door 15 poorten in neobarok en -gotiek en werd beschermd op een gemiddelde afstand van 4 km door een gordel van acht vooruitgeschoven forten, die elk ongeveer 2 km van elkaar verwijderd waren. Later werd op de hoogte van Merksem een negende fort gebouwd. Ze waren alle van het polygonale stelsel.

Een gigantische onderneming

13 miljoen kubieke meter grond werden verplaatst, het metselwerk werd op 1 miljoen kubieke meter geschat en er waren

permanent ongeveer 13.000 man aan het werk. De bouw duurde minstens tot 1865, volgens sommigen zelfs tot 1868. Niettegenstaande de internationale lof voor het project, waren de vestingwerken zeer snel verouderd vanwege de voortschrijdende technologie, die ook een snelle evolutie van de vuurkracht van de kanonnen

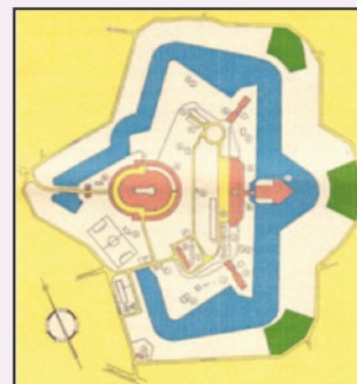

tot gevolg had. Permanent dienden dan ook nieuwe aangepaste bolwerken bijgebouwd te worden, steeds verder van de stad verwijderd.

Van de eigenlijke omwalling is haast niets meer over. De forten daarentegen zijn nog alle in meer of mindere mate intact, met uitzondering van Fort 1 dat moest wijken voor de rechte trekking van de Turnhoutse baan.

Vestingbouwwerk

In grote lijnen identiek met de andere forten van de gordel, werd Fort 2 gebouwd volgens het polygonale stelsel. De verdediging van Antwerpen kon gebeuren door geschut dat opgesteld stond op de wallen van hoofd- en zijfronten en op het binnenfort. De eigen verdediging van het fort werd verzekerd door wallen en een vestinggracht, 37 m breed langs de stadszijde, elders 58 tot 64 meter. Met uitzondering van het rechter keelgedeelte dat moest wijken voor een voetbalterrein, is deze gracht nog volledig intact. Ze werd onder schot gehouden vanuit een caponnière voor het hoofdfront, twee halve caponnières voor de zijfronten en twee stellen lage batterijen voor de keelzijde van het fort. Op

de tweede verdieping van het binnenfort bevond zich een naar de stad gerichte kanongalerij, de "traditore" batterij.

Het binnenfort, dat was voorbestemd als laatste wijkplaats voor de verdedigers, diende hoofdzakelijk voor kazernering. Het is van de rest van het fort gescheiden door een droge gracht met tegenwal. Het meet volgens zijn lengteas 99 meter en is vooraan en achteraan half cirkelvormig met diameters van 60 en 84 m en tussenin een recht gedeelte. Het heeft een binnenplaats van 40 x 13 meter en daar bereikende de muren een hoogte tot 14 meter. Met de aarden bedekking inbegrepen wordt dit 18 meter. Sommige muren zijn 2,5 meter dik.

Het fort, evenals de hele vestinggordel, had al zeer snel zijn verdedigingsfunctie verloren, maar het bleef militair bezit tot 1975. Na een vernietigende leegstand kon het domein door het gemeentebestuur van Wommelgem op 29 november 1977 worden aangekocht. Sindsdien staat een deel van het fort ter beschikking van de Wommelgemse verenigingen. Door toedoen van de "v.z.w. Vriendenkring Gemeentelijk Domein Fort 2 Wommelgem" werd een aantal verfraaiingswerken uitgevoerd en kan een aantal historische artilleriestukken worden getoond. De collectie omvat o.a. enkele Duitse en Italiaanse kanonnen uit WO1 en WO2, twee 57 mm luchtdoelkanonnen en twee M108 koepels met 105 mm.

Het fort kan iedere laatste zaterdag van de maand (m.u.v. december) om 1400 onder leiding van een gids worden bezocht. De rondleiding duurt 2 tot 3 uur.

Informatie: info@wommelgem.be

In het weekend van 29 t/m 31 juli bood het fort onderdak aan het **"Supply Point Peover Camp"** van de vereniging **Historical War Wheels**. **Marinus Buiten** was hier aanwezig en maakte o.a. de volgende foto's. Voor meer informatie over deze vereniging zie: www.hww.be

Veldgeschut WO1

105 mm koepel van een M108

Sherman 1C Hybrid Firefly

Re-enactment

Weasel M29

NM-116

Het Noorse leger gebruikt hem al bijna twintig jaar niet meer, maar heeft een aantal jaren een vrij unieke tank in haar bewapening gehad, te weten de NM-116. Uniek omdat het basisvoertuig de M24 Chaffee lichte tank was, die dateert uit de tweede wereldoorlog.

In maart 1943 gaf het Amerikaanse leger haar goedkeuring aan het ontwerp van de T24, die de vervanger moest worden van de M3 en M5 lichte tanks. De eerste T24 werd in april 1944 afgeleverd en een paar maanden daarna werd de nieuwe tank als de M24 officieel in dienst genomen. Hij werd genoemd naar generaal Adna R. Chaffee, een van de voorvechters voor het gebruik van tanks door het Amerikaanse leger. Alles bij elkaar zouden er 4070 exemplaren van worden gebouwd.

De M24 had een stalen romp, een Christie onderstel met torsiestaven, een 75 mm kanon als hoofdbewapening. Hij werd aangedreven door twee Cadillac motoren, die hem een maximum snelheid gaven van 55 km/uur op de weg. Deze hoge snelheid was best belangrijk, want de pantsering was maar licht: 25 mm op de boeg (wel onder een hoek van 60°), 38 mm aan de voorkant van de toren en eveneens 25 mm aan de zijkanten van de toren.

Hij werd in de laatste fase van de oorlog voornamelijk gebruikt door de verkenningseenheden van het Amerikaanse leger, maar er werden ook enkele exemplaren geleverd aan het Britse en het Franse leger. Tijdens de oorlog in Korea bleek overduidelijk dat de M24 niet opgewassen was tegen de Noord-Koreaanse T-34 tanks en derhalve werd hij in 1951 door het Amerikaanse leger buiten gebruik gesteld.

Andere westerse legers bleven hem echter in ruime mate gebruiken. Denk hierbij aan landen zoals België, Oostenrijk,

Denemarken, Spanje, Griekenland, Italië, Portugal en niet te vergeten Frankrijk en Noorwegen. Maar ook in andere werelddelen speelde de M24 nog jaren een belangrijke rol: Chili, Uruguay, Taiwan, Thailand, Zuid-Vietnam, Iran, Irak, om er maar een paar te noemen.

Van alle na-oorlogse gebruikers was Frankrijk wellicht de grootste. Beroemd werd de inzet in Vietnam, waar 10 Chaffee tanks in onderdelen per vliegtuig naar Diên Biên Phủ werden gebracht. Daar werden ze vervolgens weer in elkaar gezet en bij de verdediging tegen de Vietminh troepen gebruikt. Dit mocht overigens niet baten, de Franse troepen moesten zich na zware gevechten overgeven.

Ook de Franse industrie ging zich met de M24 bezighouden en bedacht diverse nieuwe uitvoeringen. Zo werd de toren vervangen door die van de toen nieuwe AMX-13 lichte tank, maar dat was geen succes. Wel een succes werd de AMX-13 met een M24 toren, want de Amerikaanse brisant munitie bleek beter te zijn dan de Franse. Er werden maar liefst 150 AMX tanks omgebouwd en aangeduid als de AMX-13 Chaffee.

In 1967 ontstond het idee om het D-925 90 mm lage druk kanon dat op de Panhard AML-90 werd toegepast, ook op de Chaffee toe te passen. Het idee sloeg niet aan, tot in 1972 het Noorse leger besloot een deel van zijn M24 tanks op te waarderen. Het Noorse bedrijf Thune-Eureka A/S in Oslo kreeg de opdracht. Deze omvatte niet alleen het vervangen van kanon, maar betrof een totale opwaardering. In samenwerking met het Amerikaanse bedrijf NAPCO werd voor de aandrijving gekozen voor een Detroit Diesel 6V53T motor met een vermogen van 250 pk, gekoppeld aan een Allison MT 650 versnellingsbak met vijf versnellingen vooruit en een achteruit. De boegmitrailleur verdween, evenals de dubbele besturingsorganen. De hierdoor beschikbaar gekomen bergruimte werd gebruikt voor munitie.

Het nieuwe kanon werd het Franse D-925 90 mm kanon met lage aanvangssnelheid. Hiermee konden meerdere soorten munitie worden gebruikt, zoals brisant, HEAT, anti-personeel en rook. De .30 coax mitrailleur werd vervangen door een Browning M2HB .50. De .50 op de toren bleef gehandhaafd. In de gevechtsruimte werd een torenmand geïnstalleerd, waardoor er ook ruimte kwam voor enkele stuks gereedheidsmunitie.

De nauwkeurigheid werd verbeterd door de installatie van een laser afstandmeter. Acht Wegman rookbuswerpers, vier aan elke kant van de toren, completeerden de opwaardering van de M24, die in het vervolg in het Noorse leger als de NM-116 werd aangeduid.

Het eerste prototype was in januari 1973 klaar voor beproeving. Het bleek een succes te zijn. De operationele kosten bleken slechts een derde te bedragen van wat een geheel nieuwe lichte tank zou kosten. Omdat de tank functioneel ook geheel aan de eisen voldeed besloot het Noorse leger 54 tanks op te waarderen.

Op basis van de NM-116 is ook een bergingstank ontwikkeld, de NM-130. Deze is uitgerust met een hydraulische kraan met een hefvermogen van 11 ton op een afstand van 1,8 meter en vijf ton op een afstand van vijf meter. Daarnaast heeft hij een lier met een capaciteit van 19 ton en een dozerblad met een breedte van 2,8 meter. De bemanning bestaat uit drie man, hij is bewapend met een Browning 12,7 mm en een MG3 7,62 mm machinegeweer. Er zijn er 10 van gebouwd.

De NM-116 is nooit in gevechtsomstandigheden ingezet. Hij is in de gehele tweede helft van de Koude Oorlog, van de jaren '70 tot 1989, in

gebruik geweest bij de antitank eenheden van de Noorse brigades. Het 90 mm kanon was in deze periode geen partij meer voor de Russische T-72 tanks die bij een eventuele aanval voorop waren gegaan, maar het was nog heel goed inzetbaar tegen troepentransportvoertuigen zoals de MT-LB, die met name waren ontworpen voor gebruik in besneeuwde gebieden.

In de jaren '80 versterkte Noorwegen z'n vloot van Leopard 1 tanks door de aankoop van 92 Duitse gevechtstanks en daardoor verschoof de NM-116 naar het tweede plan. In 1992 en 1993 werden ze vanwege de inmiddels overeengekomen wapenreducties helemaal uit de sterkte genomen.

De opwaardering zoals het Noorse leger die heeft uitgevoerd is deels ook uitgevoerd door Taiwan, met name de voortstuwing. Chili, dat z'n M24 tanks had herbewapend met een 60 mm IMI-OTO Melara kanon, heeft ze in 1999 uit de operationele sterkte afgevoerd. Het laatste land dat de M24 Chaffee nog in de bewapening heeft is Uruguay, Het heeft er nog een stuk of twintig, allemaal

opgevaardeerd met nieuwe motoren en een kanon van 76 mm.

Bron: Le NM-116, Paolo Valpolini, Assaut, september 2010v

In het weekend van 6 en 7 augustus j.l. vond in het Belgische Ursel alweer voor de 10^e keer het evenement Wings & Wheels plaats. Bij vijf van deze tien ben ik aanwezig geweest en hoewel je vanuit het Noord-Hollandse Heiloo een flink eind moet rijden, was het iedere keer beslist de moeite waard. Een aantal van de deelnemende voertuigen behoort inmiddels tot de "harde kern", maar er zijn ook iedere keer verrassende nieuwkomers. En, laat daarover geen misverstand bestaan, het is best leuk om ook de "harde kern" weer eens te bekijken. Op deze pagina een impressie.

De Austin K2 (▲) en de Chevrolet 1½ ton Grondboor (►) behoren zeker tot de "harde kern"

Ook de Volvo wervingsbus en de ondersteunende Ford T300 Combi (◄) behoren tot de vaste aanwezigen

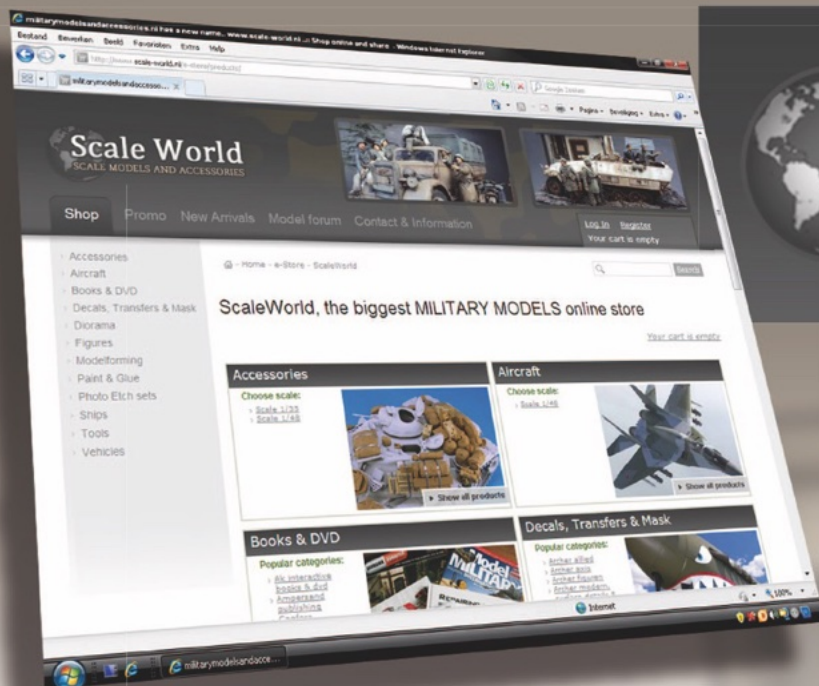
Deze Chevrolet 1½ ton trekker met oplegger (▲) en de nieuwe IVECO LMV (►) van het Belgische leger waren voor mij nieuw, evenals de M820A2 Expensible Van.

Min of meer oude bekenden waren de Mack NO7 (▼)

en de Minerva (▼)

Scale World
SCALE MODELS AND ACCESSORIES

**SPECIALE
TWEENOT
AANBIEDING!**

Zondag 9 oktober tussen 19.00 en 23.59 uur:

50%

OP ELK TWEEDE ARTIKEL

Kies bij de bestelling "request a quote" (prijsopgave per e-mail) als betaalwijze. Je krijgt het te betalen bedrag dan via mail toegestuurd. Bestellingen dienen 9 oktober tussen 19.00 en 23.59 in de mailbox van Scaleworld binnen te zijn. Er mogen meerdere artikelen besteld worden met korting op elk tweede (goedkoopste) artikel. Prijzen zijn **exclusief** verzendkosten.

De korting wordt als volgt berekend:

Je koopt 4 artikelen:	1 ^e artikel	60 euro -> je betaalt 60 euro
	2 ^e artikel	55 euro -> je betaalt 27,50 euro
	3 ^e artikel	22 euro -> je betaalt 22 euro
	4 ^e artikel	12 euro -> je betaalt 6 euro

Kom snel kijken op:

www.scale-world.nl